

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2022 жылдың 9 айында

Негізгі тенденциялар

- Жалпы сақтандыру нарығы 2022 жылғы қаңтар-қыркүйекте барлық негізгі көрсеткіштер бойынша өсуді көрсетті.
- 9М2022 ж. ЖСК активтері 7,9% -ға, 1 131,6 млрд-қа дейін өсті, бұл сақтандыру нарығы активтерінің 56,1% құрайды. Өсім негізінен "кері РЕПО" операцияларының (3,5 есеге немесе Т58,2 млрд) және бағалы қағаздардың (+6,1% немесе Т41,0 млрд) көлемінің ұлғаюымен, салымдардың ішінара нивелирленген қысқаруымен (-51,3% немесе Т65,8 млрд) байланысты болды.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі негізінен алынбаған сыйлықақы резервтерін ұлғайту есебінен (+34,7% немесе Т64,9 млрд) 16,5% -ға дейін өсті, ал РЕПО операцияларының көлемі есепті кезеңде айтарлықтай төмендеді (-35,0% немесе Т16,2 млрд).
- Өнеркәсіпте орташа концентрация әлі де сақталады (Герфиндаль-Хиршман индексі – 0,2). Сектордың активтері мен сақтандыру резервтерінің 80% - дан астамы жалпы сақтандыру нарығының жеті негізгі ойыншысынан келеді. Бұл ретте жыл басынан бері активтердің де, резервтердің де едәуір өсуі Қазақмыс (+15,3% және 41,5%), Еуразия СК (+15,0% және 31,3%) және халық (+13,0% және 27,8%) арасында байқалды.
- Сектордың сақтандыру сыйлықақыларының көлемі мүлкті сақтандыру (+19,6%), ауру жағдайына сақтандыру (+38,7), сондай-ақ АҚЖ (+55,1%) бойынша өнімдерге сұраныстың өсуі аясында 23,2% - ға, 404,7 млрд-қа дейін өсті.

- 2022 жылдың 9 айында барлық төлемдердің 82,8% - ы көлік құралдары иелерінің АҚЖ (32,6%), мүлкті сақтандыру (22,5%) және автокөлік (10,2%) бойынша төлемдер, сондай-ақ ауырған жағдайда сақтандыру (17,6%) болды.
- Оның ішінде сақтандыру қызметінен (+26,1% немесе Т54,3 млрд) және мүгедекті қайта бағалаудан (11,4 есе немесе Т32,1 млрд) кірістердің өсуі сектор шығыстарының өсуімен ішінара теңестірілді (+39,4% немесе Т77,1 млрд). Нәтижесінде 9М2022 жылы өнімдердің таза кірісі 16,1% - ға өсіп, Т65,4 млрд-қа жетті.
- Жалпы сақтандыру нарығы бойынша төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы 27,2% құрайды (9М2021 ж. – 20,8%). Бұл ретте сақтандыру төлемдерінің өсу қарқыны сақтандыру сыйлықақыларының өсуінен 2,6 есе асып түсті.
- Капиталдың орташа өлшенген рентабельділік коэффициенті (RoAE) нарық бойынша 11,5% (9М2021 үшін 10,5%) құрады.
- Жан басына шаққандағы КОЖ сақтандыру сыйлықақысының көлемі жыл басынан бері 21 065 теңгеден 23 972 теңгеге дейін өсті.
- Ағымдағы макроэкономикалық жағдайларды (экономикалық өсудің баяулауы, базалық мөлшерлеменің елеулі өсуі) ескере отырып, ағымдағы жылдың соңына дейін жалпы сақтандыру секторы көрсеткіштерінің өсу қарқынының біршама төмендеуі мүмкін.

АКТИВТЕР

₸ **1131,6** млрд
▲ 7,9%

САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ

₸ **449,8** млрд
▲ 26,9%

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

₸ **607,4** млрд
▲ 1,4%

БӨЛІНБЕГЕН КІРІС

₸ **65,4** млрд
▲ 16,1%

САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ **404,7** млрд
▲ 23,2%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ **313,3** млрд
▲ 26,8%

САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ *

₸ **110,3** млрд
▲ 61,3%

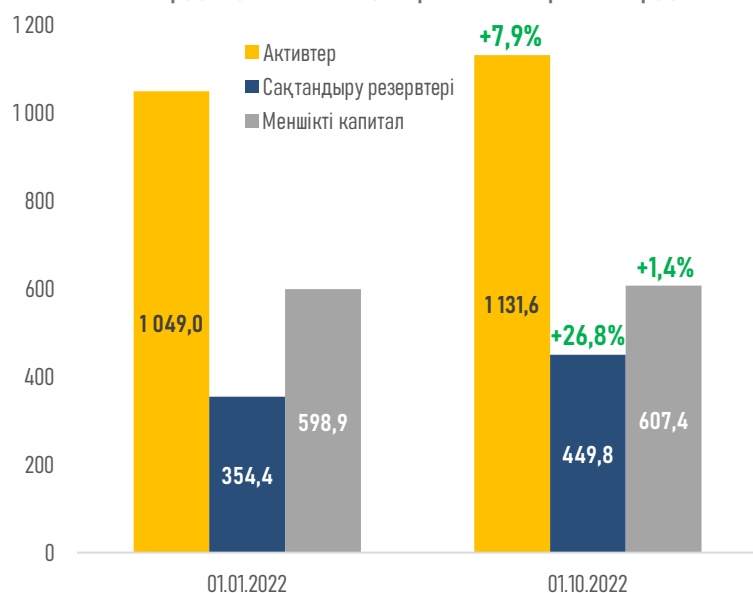
ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ*

₸ **91,6** млрд
▲ 54,0%

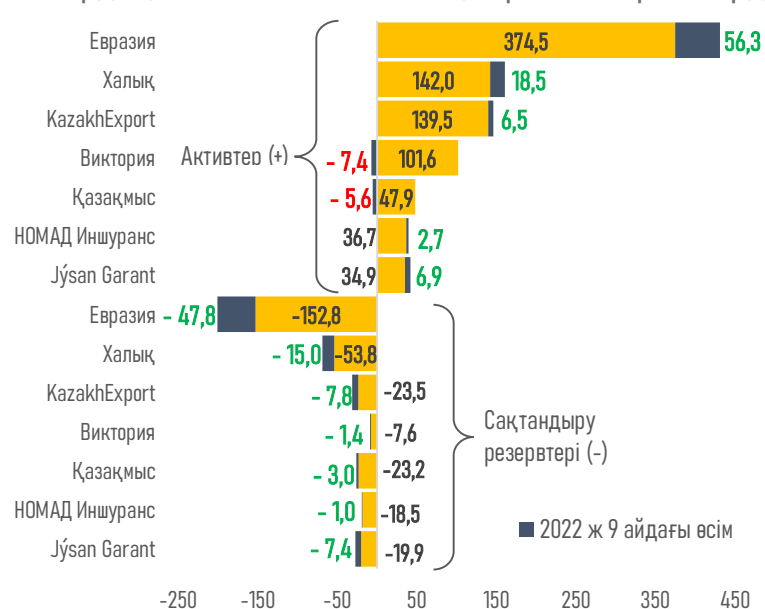
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескерту: өсім бойынша деректер 2021 жылғы 9М-мен салыстырғанда келтірілген.

Сектордың баланстық көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, Т млрд

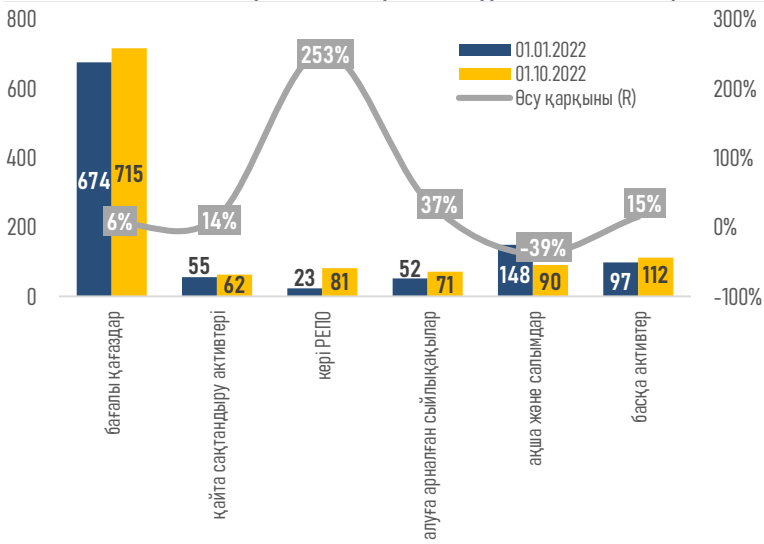

Сектордың ТОП-7 компаниясының көрсеткіштері, Т млрд

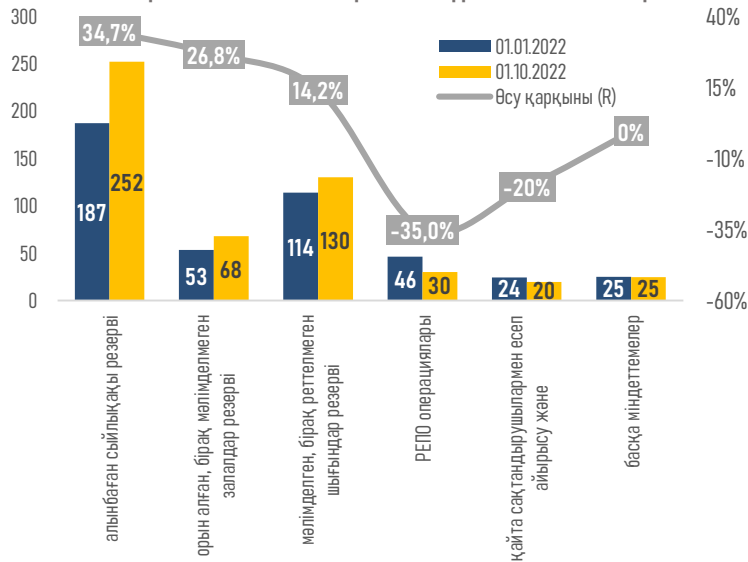

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, Т млрд

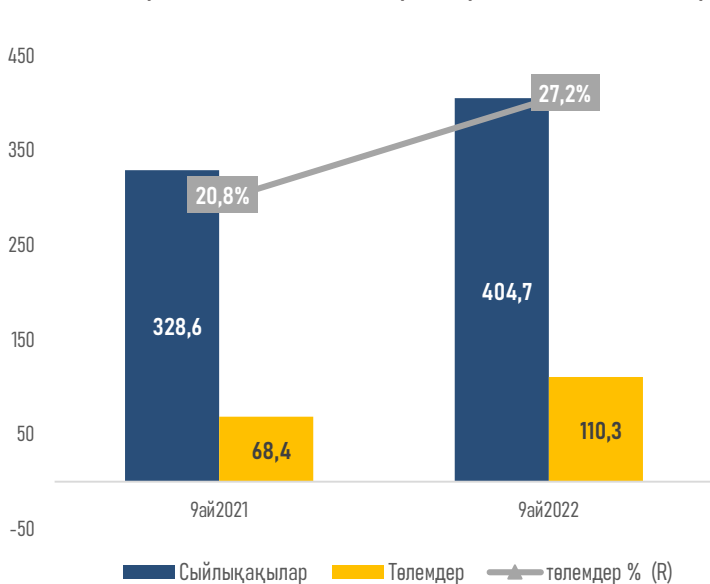

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, Т млрд

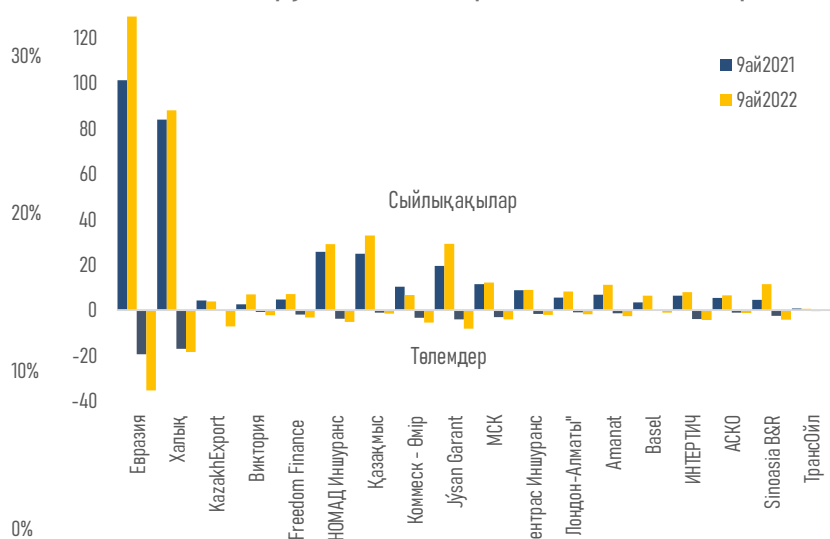

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы, Т млрд

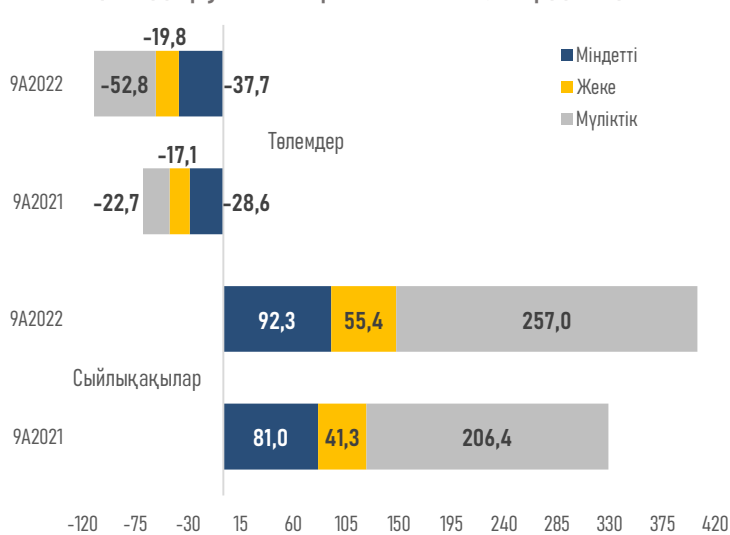

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, Т млрд

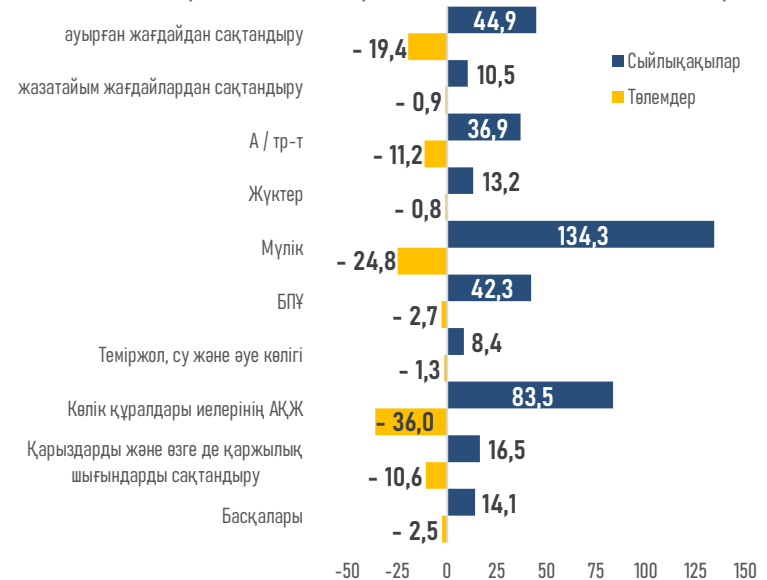

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

Сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты, Т млрд

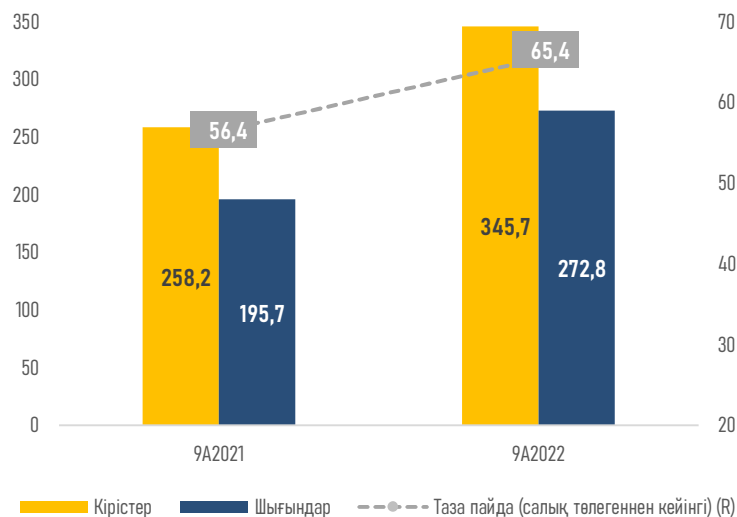

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

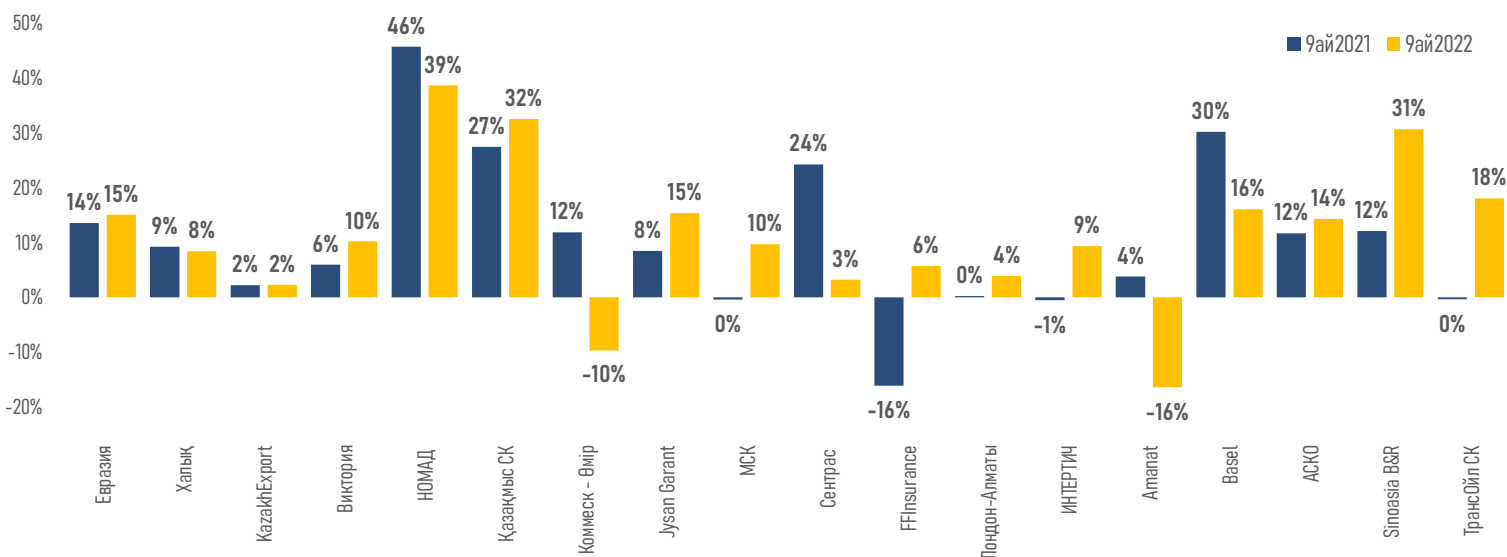
9м2022 үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, Т млрд

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі (RoAE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде Жалпы сақтандыру сегменті көрсеткіштерінің өсуі елдегі орташа экономикалық өсу (2,8%) және тұтынушылық сұраныстың жоғары деңгейі (бөлшек тауар айналымы өткен жылмен салыстырғанда 15,7%-ға өсті) аясында орын алды.

2022 жылғы 9М қорытындысы бойынша сақтандыру сыйлықақыларының 60% -дан астамы автокөлікті сақтандыруды ескере отырып, автокөлік иелерінің мүлкін сақтандыру және АҚЖ бойынша сыйлықақыларына іс жүзінде тең дәрежеде тиесілі болды. Сонымен қатар, жүктерді сақтандыру (+31,3%), экологиялық және титулдық сақтандыру (тиісінше +72,2% және 122,6%) сияқты өнімдер бойынша сыйлықақылар айтарлықтай өсуді көрсетті.

Сонымен қатар, сектордың сақтандыру төлемдері көлемінің өсуі орташа төлем сомасының ұлғаюымен байланысты болды: өткен жылдың сәйкес кезеңіндегі 193 мың теңгемен салыстырғанда 248 мың. Бұл 65%-дан астамы автокөлік пен мүлкі сақтандыруға байланысты.

Бұл ретте жылжымайтын мүліктің бағасы жыл басынан бері орта есеппен 10%-ға, автомобильдерге — 12%-ға өсті.

Алайда, жыл соңына дейін базалық мөлшерлеменің өсуі аясында экономикалық өсудің баяулауы және тұтынушылық сұраныстың тежелуі байқалуы мүмкін, бұл өрім көрсеткіштерінің өсу қарқынының төмендеуіне әкелуі мүмкін. Бұл ретте ЖСК-ны қолдауды секторды одан әрі цифрландыру және міндетті сақтандыру рәсімін жетілдіру бойынша заңнамалық түрде қабылданған өзгерістер бұрынғысынша көрсететін болады.

Жалпы, Қазақстанда жалпы сақтандыру нарығын одан әрі дамыту әлеуеті әлі де жоғары. Естеріңізге сала кетейік, S&P сәйкес дамушы елдерде жан басына шаққандағы сақтандыру сыйлықақылары және жалпы сақтандырудың ену деңгейі шамамен 170 АҚШ долларын және 1,8% құрайды, ал Қазақстанда бұл көрсеткіштер әзірге 50 АҚШ доллары және 0,52% құрайды.